

Історія української літератури (Актуальні проблеми української літератури)

Тип	дисципліна професійної та практичної підготовки
Код	ОК-6
Семестр	1
Загальна кількість кредитів/годин	6,5 кр. (195 год.)
Форма контролю	іспит
Викладач	к.філол.н., доц. Соловей О.Є.
Необхідні обов'язкові попередні та супутні навчальні дисципліни	Теорія літератури (ідеї, концепції, школи)
Місце у структурно-логічній схемі	ОК-6 Актуальні проблеми сучасної української літератури викладається на першому році навчання СО Магістр
Форми навчання	лекції, практичні, СРС
Критерії оцінювання	поточний контроль – 70 б.; підсумковий контроль – 30 б.
Мова викладання	українська

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціально-політичні й культурні передумови

становлення літературного процесу в Україні наприкінці 80-х рр. ХХ ст. – початку ХХІ ст.

Тема 1. Історико-культурний контекст розвитку української літератури кін. 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст.: початок «перебудови» в Радянському Союзі; нова хвиля реабілітацій і повернення заборонених у тоталітарну добу письменників та їх творів; література – музика – кіно – живопис, їх взаємозв'язок. **Тема 2.** Виникнення незалежних літературних угруповань у 80-х – поч. 90-х рр. поза межами Національної спілки письменників України: «ЛуГоСад», «Бу-Ба-Бу», «Музейний провулок, 8», «Пропала грамота» та ін. Літературні угруповання 1990-х – 2000-х рр. («Нова дегенерація», «Червона фіра», «Друзі Еліота», «Ммюнна туга», «Західний вітер», «Нечувані», «OST»). Криза в НСПУ восени 1996 року й утворення в березні 1997 року альтернативної Асоціації українських письменників (АУП). Лавреати Національної премії ім. Т. Шевченка: Євген Пашковський (2001), Ігор Римарук (2002), Василь Герасим'юк (2003), В'ячеслав Медвідь (2003), Василь Слапчук (2004), Тарас Федюк (2007), Дмитро Стус (2007), Павло Гірник (2009). **Тема 3.** Сучасна українська література як система. Спроби систематизації української постколоніальної літератури критикою і літературознавством: генераційний, регіональний, націологічний, естетичний принципи. Явище «покоління батьків» у літературі 90-х років (художня проза Ліни Костенко, Валерія Шевчука, Євгена Гуцала, Юрія Мушкетика, Романа Іваничука, Володимира Дрозда, Василя Портяка, лірика Івана Драча, Василя Голобородька, Леоніда Талалая та ін.) **Тема 4.** Неомодернізм і постмодернізм як ключові стильові маркери літературної доби помежів'я. дискусія про український постмодернізм. Література постколоніального періоду в рецепції літературознавчої науки. **Тема 5.** Літературна періодика та літературна критика: тенденції розвитку, представники («Літературна Україна», «Березіль», «Київ», «Сучасність», «Дзвін», «Кур'єр Кривбасу», «Четвер», «Кальміус», «І», «Українська літературна газета», «Критика» тощо). Антологія як чинний показник художніх пошуків («Вісімдесятники», «Іменник», «Тексти», «Опудало» та ін.). Літературні сайти в Україні: «Захід – схід», «Буквоїд», «Літ. акцент», «Сумно. ком» тощо. Літературні конкурси та

їх роль у культурному процесі («Смолоскип», «Молоде вино», «Коронація слова», «Гранослов» тощо).

Змістовий модуль 2. Українська література 1990-х – 2000-х років: стильові координати

Тема 1. Неомодерна лірика «вісімдесятників» (Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Тарас Федюк, Наталка Білоцерківець, Петро Мідянка, Василь Старун, Олег Лишега та ін.) і «дев'ятдесятників» (Сергій Жадан, Іван Андрусяк, Павло Вольвач, Олег Соловей та ін.): ідейно-змістові паралелі. Поетичні «ігри» «двотисячників» (Богдан-Олег Горобчук, Олег Коцарев, Сашко Ушкалов та ін.). **Тема 2.** «Житомирська» школа (В'ячеслав Медвідь, Євген Пашковський) в сучасній літературі: актуалізація в прозі першооснов людського існування. **Тема 3.** Формалістичні шукання письменників «галицько-станіславської» школи: Юрій Андрухович, Юрій Іздрик, Тарас Прохасько. **Тема 4.** Експресіонізм як стильова домінанта в художній прозі Олеся Ульяненка («Сталінка», «Дофін сатани», «Вогненне око», «Зимова повість», «Богемна рапсодія» й ін.) й Степана Процюка («Інфекція», «Тотем», «Троянда ритуального болю» та ін.). **Тема 5.** Альтернативна історія в сучасній українській літературі: Василь Кожелянко, Іван Козленко, Варвара Жукова. Сучасний письменник як містифікатор (Варвара Жукова, Варвара Чорна). **Тема 6.** Українська сатира кінця 80-х – 90-х рр. як літературний кітч (Володимир Цибулько, Лесь Подерв'янський, Олександр Ірванець та ін.). **Тема 7.** Еротичний дискурс в сучасній українській літературі: художня проза Юрка Покальчука, Юрія Винничука, Ольги Деркачової та ін. **Тема 8.** Феномен жіночого письма в художній літературі. Проза Марії Матіос, Оксани Забужко, Євгенії Кононенко, Тані Малярчук та ін. Поезія Маріанни Кіяновської, Галини Крук, Олени Степаненко та ін. Драматургія Неди Нежданої. **Тема 9.** Урбаністична література 90-х – 2000-х рр.: Сергій Жадан, Анатолій Дністровий, Ірена Карпа та ін. **Тема 10.** Сучасний український мас-роман як альтернатива до елітарного тексту: Ірен Роздобудько, Люко Дашвар, Василь Шкляр, Андрій Кокотюха, Любо Дереш та ін.

Програмні результати навчання визначені в освітній програмі:

ПРН-4	Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
ПРН-8	Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
ПРН-9	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
ПРН-10	Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
ПРН-11	Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
ПРН-13	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
ПРН-14	Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
ПРН-15	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.